

X XI. mendean gaude eta informazioaren garaian bizi gara. Gure herria informazioaren gizartearen kokatzeko helburuarekin etengabeko ahaleginak egin dira, bai teknologia berriak garatu eta gizarteratzeko, bai informazio sareak (internet) zabaltzeko. Baina, informazio teknologiek batera, behar beharrezkoa da informazio sistema sendoa eta egituratu izatea, ondoko bi helburu nagusiok: lehenengoa, herrialde bakoitzari dagokion ondare bibliografikoa eta dokumentala gordeztea eta eskuragarri jarzea. Bigarrena, informazio zerbitzu publiko eraginkorra ematea, herritar guztiengana berdintasunean helduko dena eta herrikuntza teknologiek sortutako arrail sozial berria txikiagotuko duena.

Biblioteken Sistemaren beharrezko helburu horietan oinarritu behar da, ondo antolatuta eta bitarteko guztien hornitu, bibliotekak baitira informazioaren gizartearen eragile garrantzitsuenetarikoa.

Euskal Ondare Bibliografikoaren eta Liburutegi Legearen aurreproiektura joanda, euskal ondare bibliografikoari buruz ari garenez, ezin dugu ahaztu beraz hainbat esparru juridiko-politikan zatituta dagoela, lurraldeari dagokionean. Hori kontuan izateaz gain, ondare horren babesa bermatzeko neurriak hartu behar dira, eta egungo legediaren arabera parte diren herriagintarien arteko akordioak ziurtatu.

Euskal Autonomia Erki-degoari dagokionez, nahiz eta bertako administrazioak arlo honetako eskumen osoa eduki, atzerapen ikaragarria izan da (1990eko kultur ondareari buruzko lege orokorra besterik ez dugu), eta bitarte honetan erakundeon atomizazioa areagotu egin

Gerardo Luzuriaga • Joana Albret Bibliotekonomia Mintegiaren idazkaria

Euskal Ondare Bibliografikoa eta Liburutegiak

da, bakoitza bere eskumenen arabera, diru-iturrien arabera eta helburu propioen arabera antolatzen joan den heinean.

Beraz, Joana Albret Bibliotekonomia Mintegiak guztiz premiazkoztat jotzen du liburutegien legea, euskal kulturaren informazio politika arautu eta ondare bibliografikoaren babesa ziurtatzeko. Baina gure mintegia ez dago batere ados Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak aurkeztu duen liburutegien legearen aurreproiektuarekin, eta beraz ez onartzeko arrazoiak azaldu nahi ditu:

Hizkuntza eskubideak

EAEko Biblioteken Sistemak hizkuntza ofizialen erabilpena bermatu behar du. Elebiduna izango dela esatea ez da nahikoa: euskarari zor zaien lekua argi eta garbi arautu behar du. Lan ugari dago egiteko: hemengo berezitasunak kontuan hartzen ez dituzten Estatu espainoleko ereduak erabiltzen dira oraindik bibliotekonomiako lanetan; elebitasunaren auzia konpondu gabe dago euskarri informatikoetan ere; Euskal Herriko bibliotekonomia eta dokumentazioaren profesionalak trebatuko dituen unibertsitate-ikasketarik ez dago...

Lankidetzak

Aurreproiektu honek eratzten duen biblioteka sistema osoa arlo honetako erakunde borondatezko lankidetzan oinarritzen da, erakundeen artean etorkizunean izan daitezkeen akordioetan. Borondatea, lankidetzak eta koordinazioa guztiz beharrezkoak diren

arren, ez dira aski egungo egoerari aurre egiteko. Euskal ondare bibliografikoa gorde, babestu eta zabaltzeko ari garenean, konplexurik gabe egin behar zaio aurre zatiketa administratiboari: egungo legeak errespetatuz sustatu behar dira herri aginteen arteko akordio politikoak, eta, horietatik abiatuta, euskal ondare bibliografikoaren babesa ziurtatuko duen sarea eratu behar da.

Euskadiko Irakurketa Publikoko Sarea

Lege honek garatu nahi duen Euskadiko Irakurketa Publikoko Sarean EAEko partaide batzuk falta dira; hala Bizkaiko, Gipuzkoako eta Arabako Foru Aldundiak, nola Unibertsitateak

eta Eskoletako liburutegiak; izan ere, etorkizunean Sarean parte hartzeko balizko eskarrietan oinarrituko lirakete erakunde horiekiko harremanak. Arestian esan bezala, horrelako gai garrantzitsua lotuago egon beharko lukeela uste dugu.

Langileak

Ezinbestekoa da liburutegietako langileen egoera zehatz-mehatz arautzea. Liburuzainen profila zehaztu behar du legeak, gutxieneko titulak eta lan baldintzak. Biblioteka publikoetan, udal biblioteketan batez ere, bibliotekari gutxi dago eta Administrazio ko beste profesionalen aldean lan baldintza desagokietan jarduten dute: ordutegi aldrebesak eta eran-

tzukizunarekin bat ez datorenen soldata.

Biblioteka Publikoa kultura arloko azpiegitura nagusienetakoa izanik, Lege aurreproiektuak kontuan hartu beharko luke oinarritzko arazo hau.

Ikasketak

Gai hau aurreproiektuan espresuki aipatu behar ez bada ere, daukan garrantziagatik kontuan hartu beharko litzatekeela uste dugu. Estatu espainolean, Bibliotekonomia eta Dokumentazioaren unibertsitate diplomatura 1987 urtetik aurrera irakasten da hainbat tokitan, zenbait espezialitatean jarduteko profesionalen heziketa ziurtatuz (kazetaritzako dokumentalistak, liburuzain zientifiko-

ak, liburutegi publikoetako liburuzainak, artxibozainak...). 1995etik aurrera Dokumentazioaren lizentziaturara ere bada. Gurean, ordea, ez dugu euskal bibliotekonomiaren berezitasunak irakatsiko dituen ikasketa programarik. Harrigarria ez ezik, guztiz kezagarria ere bada gaur egungo egoeran.

Euskadiko Liburutegia

Lege aurreproiektu honek zentro baten lidergoa falta du, liburutegi sistemaren buru izango dena. Aurreproiektu honekin, hainbat tresna ezinbesteko erakunde arteko balizko borondatearen eta elkarlanaren menpe geldituko dira. Euskadiko Liburutegi Nagusiari dagokion eginbeharrak kabanatuta geldituko dira aurrerantzean ere zenbait erakunderen artean.

Euskal ondare bibliografikoaren defentsa eta zabalkundeaz ari garen heinean, EAE barruan ere akordioak gauzatu behar dira, inongo erakunderi protagonismo eta ardurarik kendu gabe, baina helburuak bermatuko dituen koordinazioa ziurtatuz. Horretarako, Euskadiko Liburutegi Nagusiak erakunde nagusia eta bakarra izan behar du, euskal bibliografi ondarearen eta euskal kulturaren zabalkundeaz arduratu, Euskal Agentzia Katalografikoa eratu, nazioarteko estandarrak gureru egokitu, eta beste hainbat lan egin ahal izateko.

Amaitzeko, sinboloen arloan dagokion paper garrantzitsua aldarrikatu nahi dugu, izan ere Euskadiko Liburutegi Nagusiak beste liburutegiek (Liburutegi Nazionala sortu artean) ordezkatzeko ez duten egitekoa ere badu: euskal nortasun nazionalaren ikur bilakatzeko eta egun munduan diren antzeko biblioteken ondoan egotea, Euskal Herriaren izaera propioa agerikoa izan dadin. •

